

SMĚRNICE MŽP č. 4/2015

o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky prostřednictvím Národního programu Životní prostředí

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) jako správce Státního fondu životního prostředí České republiky (dále jen „Fond“) podle § 1 odst. 3 zákona č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky (dále jen „zákon“), vydává tuto směrnici, která upravuje základní postupy k poskytování finančních prostředků (dále jen „podpora“) z Národního programu Životní prostředí (dále jen „Program“).

Článek 2

Cíle Programu, předmět a forma podpory

1. Cílem Programu je dlouhodobě účinná ochrana životního prostředí v České republice, podpora efektivního a šetrného využívání přírodních zdrojů, náprava negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí, zmírňování a přizpůsobení se dopadům změny klimatu a účinná prevence prostřednictvím environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty obyvatel České republiky.
2. Podpora se poskytuje žadatelům v souladu s § 3 a § 4 zákona s ohledem na závazky České republiky vyplývající z jejího členství v Evropské unii, z mezinárodních úmluv a s ohledem na Státní politiku životního prostředí.
3. Oblasti podpory a podporované aktivity jsou definovány v Programu, který je Přílohou č. 1.
4. Formu a účel podpory stanoví jednotlivé Výzvy k předkládání žádostí o poskytnutí podpory (dále jen „Výzva“) vyhlašované MŽP.
5. MŽP připravuje každoročně ve spolupráci s Fondem výhledový plán Výzev Programu.
6. Podpora je poskytována formou dotace, půjčky nebo formou kombinace dotace a půjčky.
7. Podpora se přiznává při dodržení základních a realizačních podmínek stanovených Rozhodnutím ministra životního prostředí o poskytnutí finančních prostředků z Fondu (dále jen „Rozhodnutí“).

8. Vyhodnocení Programu provádí Fond prostřednictvím zpracování Monitorovací zprávy, jejímž účelem je hodnocení a průběžné sledování stavu implementace Programu a jeho Výzev.

Článek 3

Výzva

1. Výzva je dokument vydaný MŽP, který definuje účel a formu podpory a stanovuje podmínky pro její poskytnutí, zejména termín zahájení, způsob a termín ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory (dále jen „Žádost“) v rámci Programu, výši finančních prostředků pro danou Výzvu (alokace) a specifikaci podporovaných aktivit.
2. Nedílnou součástí Výzvy jsou konkrétní podmínky pro poskytování finančních prostředků z rozpočtu Fondu.
3. MŽP si vyhrazuje právo Výzvu zrušit či upravit.
4. Výzva bude vždy zveřejněna před zahájením příjmu Žádostí na internetových stránkách MŽP a Fondu.

Článek 4

Žádost o poskytnutí podpory a doklady

1. Žádosti se předkládají Fondu prostřednictvím písemných nebo elektronických formulářů stanovených v příslušných Výzvách, které jsou zveřejněny na webových stránkách Fondu. Postup administrace a nezbytné doklady, které jsou předkládány spolu s Žádostí, jsou uvedeny ve vyhlášených Výzvách.
2. K Žádosti, popř. před uzavřením Smlouvy o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Smlouva“), se podle § 4 odst. 3 zákona přikládá odborný posudek, jehož specifikace je uvedena v příslušných Výzvách a jejich přílohách.

Článek 5

Administrace žádosti o podporu

1. Po doručení Žádosti a jejích povinných příloh posoudí Fond předložené dokumenty z hlediska úplnosti a formální správnosti.
2. Úplné a formálně správné Žádosti podrobí Fond kontrole přijatelnosti. Kontrolou přijatelnosti se rozumí posouzení věcné správnosti a vyhodnocení splnění podmínek Programu, které jsou popsány ve Výzvách.
3. Předmětem kontroly přijatelnosti je zejména prokazatelné splnění podmínek Programu a příslušné Výzvy.
4. V případě, že Fond zjistí v předložené Žádosti nedostatky, vyzve žadatele k jejich odstranění, resp. k doplnění Žádosti. Odstranění nedostatků je možné pouze ve lhůtě a způsobem stanoveným Fondem.

5. V případě, že žadatel neodstraní nedostatky a nedoplňuje požadované náležitosti ve stanovené lhůtě, administrace jeho Žádosti bude ukončena, o čemž bude žadatel písemně informován.
6. Proti ukončení administrace může žadatel podat Fondu věcně odůvodněnou námitku Žádosti, a to v listinné podobě ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení oznámení o ukončení administrace Žádosti žadateli. Fond námitky posoudí a o výsledku šetření žadatele písemně informuje.
7. Do dalšího administrativního procesu budou postoupeny pouze úplné Žádosti, tj. Žádosti bez nedostatků resp. doplněné na základě písemně zasláné výzvy k odstranění nedostatků (dle čl. 5 odst. 4).
8. Je-li Žádost formálně úplná a je posouzena jako přijatelná z hlediska splnění podmínek pro přijetí Žádosti, je Žádost akceptována, o čemž je žadatel neprodleně písemně informován.
9. Akceptovaná Žádost je postoupena do procesu posouzení.

Článek 6

Posouzení žádosti o podporu a Rozhodnutí

1. Pro posouzení podané Žádosti je rozhodující:
  - a) ekologická a technicko-ekonomická výhodnost a celoplošné zájmy navrhovaného opatření společně s výší a formou navržené podpory; zajistí Fond,
  - b) odborný posudek (dle čl. 4 odst. 2).
2. Fond předloží posouzenou Žádost se svým stanoviskem k projednání Radě Státního fondu životního prostředí ČR (dále jen „Rada Fondu“), která následně předloží svá doporučení ministrowi životního prostředí (dále jen „ministr“).
3. Ministr rozhodne o Žádosti. Podepsané Rozhodnutí je doručeno žadateli.
4. Žadatel je kdykoliv od vydání Rozhodnutí, až do předložení Závěrečného vyhodnocení akce oprávněn písemně požádat ministra prostřednictvím Fondu o změnu Rozhodnutí. Změnou Rozhodnutí nelze měnit účel poskytnuté podpory ani žadatele.
5. Žadatel může podat prostřednictvím Fondu věcně odůvodněnou námitku proti Rozhodnutí, a to v listinné podobě ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení Rozhodnutí. O výsledku šetření námitky je žadatel písemně informován.

Článek 7

Výše podpory

1. Výše podpory projektu je stanovena procentuálním podílem, minimální či maximální fixní částkou, případně jejich kombinací z celkových způsobilých výdajů. Výše podpory pro jeden projekt je vymezena ve Výzvě.
2. Výše a forma podpory přiznané žadateli je uvedena v Rozhodnutí, kritéria pro její poskytování jsou stanoveny podmínkami Výzvy a jejích příloh.
3. Podpora má po dobu realizace opatření charakter zálohy, a to až do doby vyúčtování čerpaných prostředků na základě vyhodnocení splnění smluvních podmínek.

4. Výše finanční podpory se porovnává se skutečně způsobilými výdaji na provedení opatření. Přiznanou podporu lze čerpat do celkové výše a podmínek stanovených v Rozhodnutí.

Článek 8

Smlouva o poskytnutí podpory

1. Na základě Rozhodnutí a splnění veškerých podmínek Programu uzavře Fond s žadatelem písemnou Smlouvu.
2. Smlouva stanoví konkrétní individuální podmínky, za kterých se podpora poskytuje, zejména výši a formu podpory, účel použití, lhůty a způsob čerpání prostředků Fondu, kritéria pro posouzení, zda bylo dosaženo stanovených cílů, které vycházejí z Programu, lhůty a podmínky vrácení podpory v případě neplnění smluvních podmínek včetně výše sankcí, důvodů pro odstoupení od Smlouvy, apod.
3. Příjemce podpory musí bez prodlení informovat Fond o všech změnách skutečností a podmínek obsažených ve Smlouvě. Změna podmínek podléhá souhlasu Fondu a může opravňovat Fond k odstoupení od Smlouvy či uplatnění smluvních sankcí.
4. Je-li součástí podpory půjčka, uzavře Fond s žadatelem Zástavní smlouvu, popř. jinou formu zajištění ve smyslu Pokynů pro zajištění pohledávek Fondu.
5. V případě podpory formou půjčky Fond prověřuje úvěrovou způsobilost (bonita) žadatele, případně podle charakteru projektu i u ostatních žadatelů o podporu, přičemž ověřována je zejména schopnost žadatele spolufinancovat projekt z důvodu předcházení případnému zmaření investice.
6. Podpisem Smlouvy žadatel stvrzuje, že souhlasí s podmínkami poskytnutí podpory a s tím, že jejich nedodržení je důvodem k vrácení podpory.
7. Nesplní-li žadatel základní podmínky stanovené Rozhodnutím, nebo pozbude-li Rozhodnutí účinnosti, Fond Smlouvu s žadatelem neuzavře.

Článek 9

Čerpání prostředků Fondu

1. Čerpání prostředků podpory je možné až po nabytí právní účinnosti Smlouvy a popřípadě Zástavní smlouvy, a to na základě žádosti o uvolnění finančních prostředků.
2. Podmínky čerpání podpory vyplývají z Výzvy, z Rozhodnutí a ze Smlouvy.
3. Po kontrole a odsouhlasení předložených žádostí o uvolnění finančních prostředků Fondu, uvolňuje podporu tuzemským bezhotovostním převodem finančních prostředků v českých korunách na bankovní účet příjemce uvedený ve Smlouvě průběžně podle postupu realizace projektu a v procentuální výši dle přiznané podpory.
4. Fond vyplácí podporu ve lhůtě do 30 dnů od předložení kompletní žádosti o uvolnění finančních prostředků. V případě nepředložení kompletní žádosti o uvolnění finančních prostředků se tato lhůta přerušuje, o přerušování lhůty je příjemce písemně informován současně se zasláním kompletním seznamem chybějících náležitostí žádosti.

5. Podpora se poskytuje průběžně dle způsobilých výdajů projektu do výše finančního objemu definovaného Smlouvou.
6. Na čerpání podpory z prostředků Fondu se vztahují relevantní právní předpisy v platném znění.
7. V případě porušení rozpočtové kázně, neoprávněného použití či zadržení prostředků žadatelem Fond postupuje v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech v platném znění.
8. Fond je oprávněn odsouhlasit změnu technických parametrů projektu oproti parametrům stanoveným v Rozhodnutí v rozmezí +/- 10 % bez úpravy výše stanovené podpory, přičemž nesmí být narušen účel poskytnuté podpory a sníženy ekologické efekty stanovené Rozhodnutím.
9. Projekt může být spolufinancován z jiných veřejných zdrojů, přičemž celkové výdaje včetně spolufinancování nesmí přesáhnout 100% způsobilých výdajů.
10. Podpora může být poskytnuta pouze v případě, že žadatel nemá žádné závazky po lhůtě splatnosti u finančního úřadu, správy sociálního zabezpečení, Fondu, MŽP či jiného orgánu veřejné správy (rozhodnutí o povolení posečkáni s úhradou nedoplatků nebo rozhodnutí o povolení splácení se považují za vypořádané nedoplatky).
11. Podpora může být poskytnuta v případě, že právo nakládat s předmětem podpory, příp. zástavou není omezeno soudcovskou či exekutorskou zástavou, není nařízena exekuce či příkaz k prodeji předmětu podpory, není-li Výzvou stanoveno jinak. Zástavy z důvodu hypotéky a půjčky pro úpravu předmětu podpory nejsou na závadu.
12. Podpora nemůže být poskytnuta, pokud je předmět podpory předmětem insolvenčního řízení či policejního obstavení, není-li Výzvou stanoveno jinak.

Článek 10

Vyhodnocení plnění podmínek Smlouvy

1. Podklady pro závěrečné vyhodnocení podpory předkládá příjemce podpory v termínu podle Smlouvy. Fond vyhodnotí předané podklady do 6 měsíců ode dne doručení posledního vyžádaného podkladu žadatelem a vydá Protokol o definitivním přiznání podpory.
2. Při vyhodnocení plnění podmínek Smlouvy Fond zhodnotí, jak dodržení podmínek Smlouvy v nakládání s finančními prostředky (dodržení souladu s rozpočtem, princip efektivnosti, formální správnost), tak v oblasti dodržení technických parametrů a smluvně závazných indikátorů.

Článek 11

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Ministr může z důvodů mimořádných zájmů ochrany životního prostředí a v souladu se Státní politikou životního prostředí poskytnout podporu i mimo ustanovení směrnice a Výzev. Mimořádným zájmem ochrany životního prostředí je realizace opatření, které odvrátí hrozící újmu na životním prostředí nebo zabrání jeho dalšímu vážnému

poškození. Za mimořádný význam nelze považovat řešení špatné ekonomické situace žadatele o podporu a další administrativně-technické problémy při vyřizování Žádostí.

2. Při poskytování finančních prostředků z Fondu v rámci programů podporovaných z prostředků Evropských společenství se postupuje podle zvláštních předpisů Ministerstva životního prostředí, vydaných k tomuto účelu.
3. Žádosti přijaté dle Směrnice MŽP č. 06/2010 budou posouzeny, vyhodnoceny a vyřízeny, včetně vydání Rozhodnutí a uzavření Smlouvy, až po definitivní vypořádání smluvních vztahů podle ustanovení Směrnice MŽP č. 06/2010 a jejich Příloh účinných v době přijetí Žádosti.
4. Od data nabytí účinnosti této směrnice musí být veškeré výzvy vyhlašovány pouze dle této Směrnice 4/2015.
5. Tato směrnice nabývá účinnosti dne 13. dubna 2015.

Odborný gestor: odbor finančních a dobrovolných nástrojů

Zpracovatel: Ing. Tomáš Kažmierski

Richard Brabec
ministr

Přílohy:

Příloha č. 1 Národní program Životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí

NÁRODNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Obsah

Obsahové zaměření programu	26
1. Prioritní oblast: Voda	28
2. Prioritní oblast: Ovzduší	30
3. Prioritní oblast: Odpady, staré zátěže, enviromentální rizika	32
4. Prioritní oblast: Příroda a krajina.....	36
5. Prioritní oblast: Životní prostředí ve městech a obcích	38
6. Prioritní oblast:	42
Environmentální prevence	42
Přehled zkratk	48
Přehled právních předpisů a koncepčních a strategických dokumentů- východiska	49

Obsahové zaměření programu

Východiska a cíle

Obecným cílem Národního programu Životní prostředí (NPŽP) je dlouhodobě účinná ochrana životního prostředí v České republice, podpora efektivního a šetrného využívání přírodních zdrojů, náprava negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí, zmírňování a přizpůsobení se dopadům změny klimatu a účinná prevence prostřednictvím environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty obyvatel České republiky.

Specifickým cílem NPŽP je pak podpora projektů a aktivit ve prospěch životního prostředí realizovaných v České republice, které jsou navrženy jako komplementární vzhledem k jiným dotačním titulům, a to především Operačnímu programu Životní prostředí, programu Nová zelená úsporám a programům administrovaným přímo Ministerstvem životního prostředí České republiky. Konkrétním cílem je dosahování měřitelného zlepšení v jednotlivých prioritních oblastech a podoblastech. Na jasnou měřitelnost a vyhodnotitelnost je kladen důraz, kde není k dispozici relativně jednoduché fyzikální ověření nebo výpočet, bude zhodnocena kvalita projektu, případně série předchozích a následných testování zaměřených na cílovou skupinu uživatelů nebo osob, na něž má projekt dopad.

Obsahové zaměření dokumentu vychází z aktuálních priorit koncepčních a strategických dokumentů Ministerstva životního prostředí České republiky, zejména Státní politiky životního prostředí 2012 - 2020.

NPŽP nahrazuje dosavadní programy SFŽP ČR vyhlašované prostřednictvím Příloh Směrnice č. 6/2010, o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Struktura NPŽP vychází vstříc několika potřebám:

- 1) Možnosti porovnání s nejdůležitějším zdrojem financování projektů v oblasti životního prostředí – Operačním programem životní prostředí.
- 2) Možnosti najít jasného gestora v rámci MŽP pro jednotlivé oblasti.
- 3) Možnosti logicky provázat a společně zastřešit věcně příbuzné cíle. Toto platí především pro Prioritní oblast 5, která se zabývá sice heterogenními, ale vzájemně velmi provázanými problematikami ochrany životního prostředí v obcích, kde je výhodný integrální přístup. Dále to platí pro Prioritní oblast 6, která se zabývá převážně – osvětou, vzděláváním, participací, dobrovolnými nástroji atp.
- 4) Možnosti vyhnout se věcným duplicitám v návrzích realizovaných opatření.
- 5) Možnosti nalezení měřitelných indikátorů, které korespondují s cíli státní politiky.

Navrhovaná opatření

U jednotlivých prioritních podoblastí jsou navrženy podporované aktivity. Nejde o vyčerpávající výčet, jsou možné i další aktivity, které budou přispívat k naplnění cíle a budou měřitelné uvedenými indikátory. Navrhované aktivity byly identifikovány na základě potřeb stanovených ve strategických dokumentech (především SPŽP) a na základě potřeb identifikovaných odbory MŽP, které jsou za jednotlivé prioritní oblasti odpovědné a jsou jejich odbornými garanty.

Aktualizace NPŽP

V souvislosti s NPŽP je pravidelně připravován výhledový plán výzev NPŽP, který je zcela komplementární s OPŽP. MŽP na základě informace od SFŽP stanoví alokaci na NPŽP v daném roce. Prostředky budou rozděleny na základě priorit MŽP a statutu SFŽP. Tento NPŽP obsahuje návrhy podporovaných aktivit a na něj navazuje příslušná rámcová alokace rozdělená dle prioritních oblastí a podoblastí a i harmonogram příslušných výzev. NPŽP se bude každoročně upřesňovat a aktualizovat.

1. Prioritní oblast: Voda

Základní prioritou v této oblasti je zabránit jakémukoli zhoršení stavu vodních útvarů, a to jak podzemních, tak povrchových vod. Ke zlepšení současného stavu lze přispět omezením znečištění z bodových zdrojů či likvidací starých ekologických zátěží.

Významným rizikem současné krajiny je její snížená retenční schopnost, která má vliv na vznik a průběh povodní. Evropská legislativa se zaměřuje na podporu udržitelného užívání vod a přispívá ke zmírnění následků těchto přírodních jevů.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení kvality povrchových i podzemních vod a reakce na negativní jevy a dopady změny klimatu (povodně, sucho, nedostatek vody).
- Dalším cílem je podpora zachycování vody v krajině, zvyšování zásob vody a jejich kvality, zvýšení efektivity využívání vodních zásob.

Podoblast 1: Čistota povrchových i podzemních vod	
Cíle:	Cílem je zlepšení kvality povrchových i podzemních vod.
Indikátory:	<i>Stav útvarů povrchových a podzemních vod: Chemická spotřeba kyslíku (CHSK).</i> <i>Stav útvarů povrchových a podzemních vod: Biochemická spotřeba kyslíku (BSK).</i> <i>Počet zlikvidovaných (sanovaných) vrtů od neznámého původce (ks).</i>
Podporované aktivity:	1. 1. A - Environmentálně citlivá opatření v ochranných pásmech vodních zdrojů (OPVZ) s cílem zvýšení kvality vody používané na výrobu vody pitné. Pozn.: Půjde především o likvidaci vrtů od neznámého původce. 1. 1. B - Čistírny odpadních vod pro fyzické osoby v oblastech zvláštního zájmu (ZCHÚ, silně znečištěné toky) a tam kde je toto řešení investičně efektivnější, tj. levnější než připojení ke stokové síti. Pozn.: Budou preferovány lokality a místa, kde jsou tato řešení investičně efektivnější, tj. levnější než připojení ke stokové síti.

Podoblast 2: Preventivní opatření a nápravy škod	
Cíle:	Cílem je předcházení povodňovým škodám pomocí environmentálně citlivých opatření včetně umožnění budování bezpečnostních přelivů u

	malých vodních nádrží a náprava těchto škod s přihlédnutím k zájmům ochrany přírody.
Indikátory:	<i>Retenční objem (zvýšení retenčního objemu) m³.</i> <i>Počet nově ochráněných obyvatel před nebezpečím.</i>
Podporované aktivity:	1. 2. A - Environmentálně citlivá obnova a údržba vodních ploch a toků. Pozn.: Podpora je určena fyzickým osobám. Nebude podporováno odbahnění se zdůvodněním povodňového efektu a rutinní údržba rybníků ³ .

---

³ Běžná údržba hrází, pravidelné odbahnění, pokud nebude na akci zájem buď ochrany přírody, nebo jiný (dílo má výraznou roli i jinou než hospodářsky produkční).

2. Prioritní oblast: Ovzduší

Základní prioritou v této oblasti je zlepšení kvality ovzduší tam, kde jsou překračovány imisní limity a udržení kvality ovzduší tam, kde je kvalita dobrá. Ke zlepšení současného stavu lze přispět omezením znečištění ze stacionárních zdrojů včetně eliminace zápachu, který je častým předmětem stížností občanů.

Program bude rovněž napomáhat k snazšímu, efektivnějšímu a bezproblémovému řešení cílů v oblasti látek poškozujících ozónovou vrstvu Země (tzv. regulované látky) a předcházení emisí těchto látek včetně přijetí opatření na podporu znovuzískávání a zneškodňování regulovaných látek.

Program bude dále napomáhat k rozvoji ve využívání kapalných a plyných pokročilých biopaliv, která jsou vyráběna z nepotravinářské biomasy a odpadů. Tato biopaliva se používají k náhradě fosilního motorového benzínu a motorové nafty s cílem snížit závislost dopravy na fosilních palivech a snížit produkci emisí skleníkových plynů z dopravy.

Cílem prioritní oblasti je:

- Omezení negativních dopadů znečištění ovzduší na lidské zdraví a ekosystémy cestou snižování emisí.
- Sběr a zneškodnění látek poškozujících ozónovou vrstvu.
- Pořízení technologií výroby pokročilých biopaliv.

Podoblast 1: Emise ze stacionárních zdrojů	
Cíle:	Cílem je snížení emisí ze stacionárních zdrojů.
Indikátory:	<i>Rozdíl v množství emisí znečišťujících látek⁴ (kg).⁵</i> <i>Počet rekonstruovaných/nahrazených stacionárních zdrojů znečišťování či technologií (ks).</i> <i>Počet projektů uskutečněných ke snížení či eliminaci zápachu (ks).</i> <i>Počet lidí obtěžovaných zápachem.</i>

⁴ Jedná se o jiné znečišťující látky než: tuhé částice PM₁₀, PM_{2,5}, VOC NO_x, SO₂, NH₃ a prekurzory VOC. Důvodem je komplementarita s OPŽP. Jde například o látky způsobující zápach, těžké kovy (například rtuť) a POPs.

⁵ Výše plnění indikátoru se určí v souladu se zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění.

Podporované aktivity:	<p>2. 1. A - Náhrada a rekonstrukce stávajících stacionárních zdrojů znečišťování, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu.</p> <p>2. 1. B - Pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucí ke snížení emisí znečišťujících látek, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu.</p>
-----------------------	---

Podoblast 2: Ochrana ozonové vrstvy

Cíle:	Podpora znovuzískání a bezplatný sběr látek, které poškozují ozonovou vrstvu Země ze zařízení, která jsou na konci životnosti (vyřazených zařízení) a jejich následné bezplatné zneškodnění.
Indikátory:	<p><i>Množství získaných/sebraných látek (t).</i></p> <p><i>Množství zneškodněných látek (t).</i></p> <p><i>Počet vybavených sběrných míst (počet).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>2. 2. A - Znovuzískání, sběr látek poškozujících ozonovou vrstvu Země (sběrná místa a jejich vybavení, systémy sběru).</p> <p>2. 2. B - Následné zneškodnění látek poškozujících ozonovou vrstvu Země. (navazující na aktivitu 2. 2. A).</p>

Podoblast 3: Inovativní nízkoemisní technologie v dopravě

Cíle:	Cílem je zavedení inovativních nízkoemisních technologií výroby pokročilých biopaliv jako náhrady fosilní motorové nafty a fosilního motorového benzínu.
Indikátory:	<p><i>Počet nově zavedených technologií (ks).</i></p> <p><i>Množství vyrobených pokročilých biopaliv (GJ).</i></p> <p><i>Podíl pokročilých biopaliv na celkové spotřebě energie v dopravě (%).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>2. 3. A – Pořízení technologií výroby kapalných pokročilých biopaliv.</p> <p>2. 3. B – Pořízení technologií výroby plyných pokročilých biopaliv (výroba a čištění bioplynu na kvalitu zemního plynu včetně technologií dopravy bioplynu na plnicí stanice).</p>

3. Prioritní oblast:

Odpady, staré zátěže, environmentální rizika

Oblast Odpady, staré zátěže a environmentální rizika se zaměřují na prevenci vzniku odpadů, zvýšení materiálového využití odpadů a odstraňování tzv. „černých skládek“⁶. Prevence vzniku odpadů a zlepšení materiálového využití odpadů patří mezi nejvyšší úroveň hierarchie nakládání s odpady. Taktéž bude v této prioritní oblasti řešeno odstraňování starých zátěží a omezování environmentálních rizik.

Cílem prioritní oblasti je:

- Dodržení hierarchie v nakládání s odpady.
- Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.
- Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- Minimalizace environmentálních rizik (staré skládky, staré ekologické zátěže, management chemických látek, prevence průmyslových havárií).
- Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k „oběhovému hospodářství“.

Podoblast 1: Předcházení vzniku odpadů, včetně plánování, koncepcí a analýz	
Cíle:	Cílem je vytvářet systematicky podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů a minimalizovat negativní vlivy odpadů na životní prostředí a zdraví obyvatel.
Indikátory:	<i>Rozdíl v množství produkovaného odpadu na obyvatele celkem a dle sledovaných toků odpadů.</i> <i>Počet dotčených obyvatel (počet obyvatel)⁷.</i> <i>Počet studií, analytických podkladů.</i>

⁶ V souladu se strategiemi EU, Státní politikou životního prostředí ČR 2012 - 2020, Plánem odpadového hospodářství 2015 - 2024 a Programem předcházení vzniku odpadů ČR.

⁷ Například zvýšenou dostupností sběrných středisek.

Podporované aktivity:	<p>3. 1. A - Realizace potřebných analytických podkladů.</p> <p>Pozn.: Týká se zejména v oblasti toků odpadů z potravin/potravin, stavební odpady/stavební materiály, textilní odpad/textil k opětovnému použití, složky komunálního odpadu, odpad a výrobky na konci životnosti z výrobných směrnic (obaly, elektro, baterie a akumulátory, vozidla s ukončenou životností) s návaznými doporučeními následných opatření pro předcházení vzniku odpadů.</p> <p>3. 1. B - Podpora provozu charitativních středisek, servisních a shromažďovacích míst zabývajících se opětovným využitím (znovuvyužitím) výrobků, jejichž životnost není ukončena.</p> <p>Pozn: Příjemci budou pouze nestátní neziskové organizace, projekty budou naplňovat obecně prospěšné zaměření.</p> <p>3. 1. C - Domácí kompostování.</p> <p>Pozn.: Podpora nákupu domácích kompostérů a příslušenství pro domovní kompostování (prostřednictvím projektů obcí).</p>
-----------------------	--

Podoblast 2: Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie

Cíle:	Cílem je podpořit správné nakládání s vozidly s ukončenou životností v celém řetězci, ve kterém je s nimi nakládáno.
Indikátory:	<p><i>Množství vozidel, s nimiž bylo naloženo (ks).</i></p> <p><i>Plnění stanovených cílů směrnicí o materiálovém využití autovraků (počet autovraků = kusy, míra materiálového využití = %).</i></p> <p><i>Počet dotčených obyvatel (počet obyvatel).⁸</i></p>
Podporované aktivity:	3. 2. A - Rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků.

Podoblast 3: Odstranění a rekultivace nepovolených „černých skládek“ a řešení starých ekologických zátěží

Řešení havarijního stavu skladů odpadů⁹

Cíle:	Cílem je odstranit nepovolené „černé skládky“ a nelegální sklady odpadů
-------	---

⁸ Například lepší dostupností sběrných středisek.

⁹ Nejde o skládku a nutně ani zátěž z legislativního pohledu, jde o ilegální skládku, deponii.

	a závadných látek při dodržení principu znečišťovatel platí.
Indikátory:	<i>Plocha zrekultivovaných nepovolených „černých skládek“ (ha).</i> <i>Hmotnost odstraněných odpadů (t).</i>
Podporované aktivity:	3. 3. A - Odstraňování nepovolených „skládek“ především ve zvláště chráněných územích, a to včetně v evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech - součást NATURA 2000, a to včetně likvidace odpadu. 3.3. B – Odstraňování nelegálních skladů odpadů. Pozn.: V případě nejasného či zaniklého původce odpadu a převedení náhradní povinné osoby na kraj. Jedná se o sklady vzniklé před rokem 2014.
Odstraňování starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je posoudit rizikovost a odstranit staré ekologické zátěže (SEZ) ve vlastnictví fyzických osob.
Indikátory:	<i>Počet sanací (počty objektů, lokalit). Doplnkové plocha (m²), případně objem materiálu (m³).</i> <i>Počet posouzených lokalit a ploch (ks, m²).</i> <i>Dosažení sanačních limitů (hodnocení: dosaženo/nedosaženo)</i>
Podporované aktivity:	3. 3. C – Vytvoření analýz rizik a realizace sanací SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám. Pozn.: V případě sanací musí předchozí analýzy rizik prokázat existenci rizik pro lidské zdraví či ekosystémy. Majitelem nemovitosti zatížené SEZ musí být fyzická osoba, která nemá možnost kofinancovat řešení SEZ z jiných veřejných zdrojů.
Dlouhodobý a postsanační monitoring starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je provádět dlouhodobý a postsanační monitoring na základě žádostí a zpracovaných projektů pro lokality se známou ekologickou zátěží, kde je vhodné dlouhodobě sledovat stav kontaminace, případně zbytkové kontaminace, po úspěšně ukončeném sanačním zásahu.
Indikátory:	<i>Počet sledovaných lokalit (počet, kvalita posouzená v oponentním řízení).</i> <i>Doplnkový indikátor: sledovaná plocha (m²).</i>
Podporované aktivity:	3. 3. D - Dlouhodobý a postsanační monitoring SEZ. Pozn.: Podporovány budou zejména projekty SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám a zároveň na lokalitě v minulosti proběhl sanační zásah, po jehož realizaci vyplynula potřeba dalšího sledování zbytkové kontaminace na lokalitě, které není možné financovat z jiných veřejných

	zdrojů. Dále budou podporovány projekty SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám a o kterých není dosud v dlouhodobém horizontu dostatečné množství informací.
Dlouhodobé projekty sanací starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je zajistit řešení i těch SEZ, které představují riziko pro lidské zdraví, a zároveň u nich původce znečištění již neexistuje či není znám, ovšem zejména vzhledem k výrazné časové náročnosti realizace (5-10 let) nelze využít financování z jiných veřejných zdrojů.
Indikátory:	<i>Počty řešených lokalit (počet).</i> <i>Doplňkový indikátor: řešená plocha (m²).</i>
Podporované aktivity:	3. 3. E - Sanace starých ekologických zátěží, jejichž původce neexistuje nebo není znám a zároveň byly analýzou rizik vyhodnoceny jako rizikové pro lidské zdraví či ekosystémy. Pozn.: Realizovaná analýza rizik nebo studie proveditelnosti musí prokazovat jako nejvhodnější takovou metodu sanačního zásahu, která v dlouhodobém horizontu (doba trvání řádově 5-10 let) povede k odstranění rizik vyplývajících z existence ekologické zátěže (obvykle se jedná o pasivnější způsoby sanací, např. reakční bariéry).
Sanace havarijních stavů	
Cíle:	Cílem je zajistit řešení ekologických zátěží, u kterých hrozí akutní ohrožení životního prostředí a lidského zdraví, a u kterých není možno odvrátit havarijní stav jiným způsobem.
Indikátory:	<i>Počty řešených lokalit (počet).</i> <i>Doplňkový indikátor: Řešená plocha (m²).</i>
Podporované aktivity:	3. 3. E – Podporovány budou nejen realizace projektů akutních sanačních zásahů, kde není původce znám nebo neexistuje, ale i situace, kdy původce, kterému bylo uloženo nápravné opatření odstranění havarijního stavu nekoná či není schopen konat. <u>Náklady na nezbytná nápravná opatření budou následně vymáhány po majiteli nebo původci tak, aby byl naplněn princip znečišťovatel platí.</u> Podporovány budou projekty zahrnující výhradně pouze taková sanační opatření, která minimalizují rozsah nebo odvrátí akutně hrozící riziko vzniku ekologické havárie. Pozn. Zejména se jedná o odstranění nevhodně uložených závadných látek v povodňových oblastech, v blízkosti vodních zdrojů a povrchových toků, v ZCHÚ a podobně.

4. Prioritní oblast: Příroda a krajina

Prioritní oblast je zaměřena komplementárně k ostatním programovým podporám ochrany přírody a krajiny v gesci MŽP. Jednou z významných překážek v péči o přírodu a krajinu je absence či roztráštěné vlastnictví pozemků potřebných pro realizaci projektů nebo efektivní územní ochranu. Prioritní oblast 4 umožňuje podporu výkupu takových pozemků.

V důsledku činnosti člověka včetně globálních změn klimatu je ohrožena existence mnoha taxonů rostlin. Určité druhy (ekotypy) či kultivary jsou naopak perspektivní z hlediska adaptace na změnu klimatu nebo mohou být výchozím materiálem pro jejich získávání. Další intervencí prioritní oblasti Příroda a krajina je proto podpora projektů a uchování genofondu těchto rostlin.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení podmínek pro praktickou péči o zvláště chráněná území.
- Posílení ekologické stability krajiny.
- Podpora biodiverzity.

Podoblast 1: Zvláště chráněná území	
Cíle:	Zajištění uceleného vlastnictví pozemků ve zvláště chráněných územích. Pozn. Vlastnictví pozemků resortními organizacemi eliminuje důsledky omezení vlastnických práv (plynoucí z existence ochranných režimů v případě soukromých pozemků), umožňuje jednotný výkon práv a povinností, usnadňuje realizaci a plánování záměrů a významně zvyšuje efektivitu využívání programových podpor při řízení péče o ZCHÚ.
Indikátory:	<i>Rozloha vykoupených pozemků sloužících k přímé ochraně druhů či stanovišť (ha).</i> <i>Počet ohrožených druhů žijících na vykoupených pozemcích (ks).</i> <i>Počet zpracovaných studií (ks).</i>
Podporované aktivity	4. 1. A - Podpora výkupů pozemků ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, vč. území navržených a oznámených k vyhlášení. Pozn. Výzva je vázána na přípravu Plánu výkupu pozemků na období NPŽP v ZCHÚ.

Podoblast 2: Území bez zvláštní ochrany – volná krajina

Cíle:	Posílení ekologické stability krajiny, obnova vodního režimu krajiny vč. omezení budoucích výdajů na opravy a údržbu regulace vodních toků, podpora zachování biodiverzity a genetických zdrojů.
Indikátory:	<i>Rozloha vykoupených pozemků vodních toků a podél vodních toků (ha, km délky toku).</i> <i>Rozloha vykoupených pozemků dotčených povodňovým vývojem koryt vodních toků (ha).</i> <i>Množství uchovaných taxonů (ks).</i> <i>Počet opatření k předcházení, minimalizaci a nápravě škod způsobených zvláště chráněnými druhy (ks).</i>
Podporované aktivity:	4. 2. A - Výkup pozemků vodních toků a podél vodních toků. 4. 2. B - Výkup pozemků <i>dotčených</i> povodňovým vývojem koryt vodních toků nebo tam, kde došlo k zaplavení či podmáčení pozemků v důsledku působení biotických činitelů (např. činností bobra) za účelem renaturace. Pozn. Pouze v případě, že mají části toku zvláštní hodnotu z hlediska ochrany přírody a krajiny. 4. 2. C – Uchování genofondu produkčních a neprodukčních rostlin umožňující následné množení a návrat do krajiny s návazností na ochranu biodiverzity a potřebu adaptace na změny klimatu.

5. Prioritní oblast: Životní prostředí ve městech a obcích

Převážná většina populace ČR žije ve městech a příměstských oblastech. Města se potýkají s problémy, jako je špatná kvalita ovzduší spojená především s dopravní zátěží, vysoká hladina hluku, produkce odpadů a další. V souvislosti se změnou klimatu jsou města zásadními producenty emisí skleníkových plynů i konzumenty energie. Zároveň je jejich infrastruktura zranitelná vůči dopadům změny klimatu.

Z výše uvedených důvodů se PO 5 zaměřuje na systémové nástroje podporující udržitelný rozvoj měst a obcí a podporu plánování v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a adaptací na projevy klimatických změn. Dále se PO 5 zabývá vybranými opatřeními na zvýšení energetické efektivity, rozvoje udržitelné mobility a zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení životního prostředí a kvality života ve městech a obcích.
- Podpora udržitelného rozvoje měst a obcí.
- Zvýšení odolnosti měst a obcí vůči změně klimatu.
- Příspěvek k dosažení klimaticko-energetických cílů do roku 2030.

Podoblast 1: Implementace systémových nástrojů	
Místní Agenda 21	
Cíle:	Cílem podoblasti je podpořit udržitelný rozvoj měst a obcí a zlepšení kvality života obyvatel a životního prostředí.
Indikátory:	<i>Indikátory místní Agendy 21 (posun mezi jednotlivými kategoriemi MA 21).</i>
Podporované aktivity:	5. 1. A - Zavedení/další rozvoj místní Agendy 21 – kvalitativní postup dle kritérií MA21. Pozn.: Podpora zahrnuje např. i vzdělávání, participaci – zapojování místních partnerů a občanů do rozvoje municipality, apod.
Inteligentní města a obce	
Cíle:	Cílem podoblasti je zlepšení životního prostředí měst a obcí a příspěvek k dosažení klimaticko-energetických závazků skrze propojování tří oblastí – ICT, energetika a doprava. Pozn.: Podpora je v souladu se sdělením EK C (2012) 4701 Inteligentní města a obce – evropské inovační partnerství, s principy Evropského strategického plánu energetických technologií (SET-Plan) a využitím doporučení a postupů ověřených při realizaci European Innovation Partnerships (EIPs), jako příspěvek k účinnému využívání zdrojů, ochraně

	<p>klimatu a adaptaci na změnu klimatu snížením energetické náročnosti a emisí CO₂ a využíváním OZE.</p>
Indikátory:	<p><i>Míra využívání OZE (%)</i>.</p> <p><i>Indikátory dle metodiky Inteligentních měst a obcí v podmínkách ČR (tbd).</i></p> <p><i>Snížení CO₂ (t)</i></p>
Podporované aktivity:	<p>5. 1. B - Pakt starostů a primátorů pro místní udržitelnou energii a v oblasti přizpůsobování se dopadům změny klimatu.</p> <p>Pozn. Jedná se především o přípravu a zpracování místních strategií / akčních plánů s cílem začlenit mitigační a adaptační aktivity do stávajících plánů rozvoje měst a obcí (emisní bilance, strategický energetický akční plán, analýza rizik a zranitelných oblastí v souvislosti se změnou klimatu, místní adaptační plán/včlenění opatření do již stávajících koncepčních materiálů).</p> <p>5. 1. C - Optimalizace provozu a rozvoje měst a obcí</p> <p>Pozn. Propojování chytrých budov, chytrých sítí a inteligentních dopravních systémů, využívání moderních ICT pro zvýšení energetické účinnosti v budovách a v dopravě s následným využitím pro územní plánování udržitelného rozvoje měst a obcí (koncept SmartCities).</p>

Podoblast 2: Udržitelná městská doprava a mobilita	
Čistá mobilita	
Cíle:	<p>Cílem je snížení negativních vlivů dopravy na zdraví obyvatel a životní prostředí, tj. zejména snížení emisí z dopravy, snížení hlukové zátěže a omezení světelného smogu.</p>
Indikátory:	<p><i>Rozdíl ve velikosti hlukové zátěže (dB, počet dotčených osob).</i></p> <p><i>Podíl MHD na přepravě osob (%).</i></p> <p><i>Podíl nemotorové dopravy na přepravě osob (%).</i></p> <p><i>Podíl alternativních paliv na celkové spotřebě (%).</i></p> <p><i>Rozdíl v množství emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic (kg)/ emise NO_x, SO_x, PM10 a PM2,5 z dopravy.</i></p> <p><i>Snížení počtu individuální dopravy ve městě (ks).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>5. 2. A - Zavádění nízkoemisních zón v obcích (např. studie proveditelnosti NEZ, informační kampaně, dopravní značení, budování záchytných parkovišť, podpora MHD, studie pro vyhodnocení efektu NEZ apod.). Podpora alternativních způsobů dopravy (např. ecocarsharing, bike/e-bike</p>

	sharing, alternativních pohonů, nemotorových způsobů dopravy.
Hluk	
Cíle:	Cílem je zlepšení ochrany obyvatel měst a obcí před hlukem.
Indikátory:	<i>Snížení zatížení hlukem (počet obyvatel, dB).</i>
Podporované aktivity:	5. 2. B - Hlukové studie, protihluková opatření, podpora začlenění opatření snižující dopady negativních externalit z dopravy do plánů rozvoje dopravy měst a obcí. 5. 2. C - Zřizování přirozených hlukových bariér (zeleň), budování protihlukových stěn s preferencí ekologicky šetrných materiálů.

Podoblast 3: Podpora energetické efektivity a snížení světelného znečištění	
Cíle:	Cílem je zvyšovat energetickou efektivnost při spotřebě energie ve městech a obcích s důrazem na snížení světelného smogu.
Indikátory	<i>Úspora konečné spotřeby energie (kW).</i> <i>Snížení světelného smogu (počet dotčených lidí, rozloha oblasti).</i>
Podporované aktivity:	5. 3. A – Rekonstrukce či úprava veřejného osvětlení na území národních parků a CHKO. Pozn.: Podpora je zaměřena na použití úsporných svítidel, úpravy doby osvětlení, alternativní způsoby osvětlení – světla s čidlem, fotobuňky, apod. Podpora určena pro VCHÚ.

Podoblast 4: Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích	
Cíle:	Cílem je zajistit zachování a vymezení nových ploch a prvků zeleně, jako součásti funkčního a strukturovaného systému sídelní zeleně v sídlech v rámci územního plánování tak, aby byla zajištěna základní podmínka pro plnění jeho funkcí (mj. snižování efektu tepelného ostrova). Cílem je podpora zvyšování podílu zeleně ve městech a obcích a zvyšování její funkční kvality (mimo ZCHÚ), jak v rozvojových oblastech sídel, tak v původní zástavbě. Cílem je udržitelná podpora zvyšování biodiverzity ve městech a obcích pomocí plánování rozvoje města a technických opatření (např. ochrana a zlepšování stavu přírodních stanovišť a podmínek pro výskyt volně žijících

	druhů rostlin a živočichů).
Indikátory:	<p><i>Podíl zelených ploch k zastavěnému území obce (%).</i></p> <p><i>Tepelný rozdíl mezi venkovskými a městskými oblastmi (°C)¹⁰.</i></p> <p><i>Obce do 500 obyvatel.</i></p>
Podporované aktivity:	<p>5. 4. A - Zakládání ploch zeleně a doprovodných vodních prvků přírodě blízkého charakteru (alejí, parků, odpočinkových ploch, tůň/jezírka/mokřady atd.).</p> <p>5. 4. B - Zakládání a obnova funkčně propojených ploch zeleně a opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech (realizace prvků pro podporu hnízdění ptáků, plazů aj.).</p> <p><i>Poznámka k oběma uvedeným aktivitám: Podporovány budou projekty, které zvyšují biologickou hodnotu sídelní zeleně podporou uplatnění stanovištně vhodných druhů rostlin (využívání domácích druhů dřevin, zakládání druhově pestrých trávníků se zastoupením medonosných a živných rostlin domácího původu pro hmyz do veřejných parků) a projekty, které používají přírodě blízké postupy a metody pro revitalizaci a zakládání ploch zeleně.</i></p> <p>5. 4. C – Pozitivní motivace obcí v soutěžích (např. soutěž Zelená stuha)</p>

¹⁰ Snížení tepelných rozdílů mezi zastavěným územím sídla a jeho okolím.

6. Prioritní oblast:

Environmentální prevence

Obecným cílem této prioritní oblasti je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. K takovému jednání je nezbytné, aby existovala dostatečná a dostupná nabídka informací o životním prostředí, aby existovaly kvalitní vzdělávací a osvětové programy pro různé cílové skupiny veřejnosti, aby fungovaly environmentální poradny a zároveň, aby vzniklo motivační prostředí pro podniky a firmy, vedoucí je k ekologizaci výroby.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zvýšit informovanost obyvatel o problematice životního prostředí, rozvíjet jejich kompetence a změnit jejich postoje, chování a jednání ve smyslu environmentálně zodpovědného chování a jednání v souladu s udržitelným rozvojem.
- Zvyšovat povědomí a rozšíření dobrovolných nástrojů v oblasti životního prostředí.

Podoblast 1: Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	
Cíle:	<p>Cílem podoblasti je zlepšit kompetence (znalosti a dovednosti) cílových skupin v environmentální oblasti a v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím výukových programů, exkurzí a dalších forem vzdělávacích a osvětových aktivit a kampaní. Podporované aktivity budou směřovány především k posilování kontaktu dětí a dalších cílových skupin s přírodou, formou terénní výuky a dalších forem vzdělávání a osvěty.</p> <p>Cílem je též zvýšit povědomí obyvatel o možnostech posunu vůči environmentálně zodpovědnému chování a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje.</p>
Indikátory:	<p><i>Zlepšení znalostí a dovedností (hodnocení).</i></p> <p><i>Počet účastníků (osobohodin) vzdělávacích akcí.</i></p> <p><i>Změna postojů a jednání účastníků akcí-programů (hodnocení).</i></p> <p><i>Zvýšení kvalifikace lektorů (hodnocení).</i></p> <p><i>Zlepšení dostupnosti programů a služeb (hodnocení).</i></p> <p><i>Zvýšení kvality programů a služeb poskytovaných středisky environmentálního vzdělávání a výchovy, příp. školami či jinými subjekty</i></p>

	<p><i>(hodnocení).</i></p> <p><i>Rozšíření informací o životním prostředí, zlepšení povědomí o problematice ochrany přírody a životního prostředí.</i></p> <p><i>Zvýšení povědomí o možnostech čisté mobility (dotazník.šetření)</i></p> <p><i>Zvyšující se počet osob přepravených MHD (ks).</i></p> <p><i>Zvyšující se počet osob využívajících služeb carsharingu a bikesharingu (ks).</i></p> <p><i>Zvýšené procento automobilů na alternativní pohon oproti konvenčním pohonům (%).</i></p> <p><i>Počet proškolených úředníků/hasičů (ks).</i></p> <p><i>Zvyšující se počet zelených veřejných zakázek (ks).</i></p>
<p>Podporované aktivity:</p>	<p>6. 1. A - Environmentální vzdělávání a výchova.</p> <p>Pozn.: Podpora stabilizace ověřených, dlouhodobých a zavedených programů EVVO nabízených nebo realizovaných v rámci předškolních zařízení, základních, středních a vysokých škol a dalšího vzdělávání (včetně vzdělávání pracovníků veřejné správy v environmentálních tématech). Zahrnuje též terénní programy.</p> <p>Projekty budou hodnoceny z hlediska jejich nadregionálního dopadu</p> <p>6. 1. B – Tvorba metodik, vzdělávání lektorů a učitelů, evaluace v oblasti EVVO.</p> <p>Pozn.: Podpora zaměřena např. na metodické materiály pro lektory a další pracovníky EVVO, dále rozvíjení evaluačních metod, včetně ověřování dopadů EVVO na cílové skupiny, certifikace vzdělávacích zařízení, posilování kompetencí a vzdělávání lektorů, specializační stadium učitelů.</p> <p>6. 1. C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO. 11</p> <p>Pozn.: Podpora bude zaměřena na rekonstrukce staveb, interiérů, dále na pořízení technického vybavení, interiérových didaktických pomůcek, materiálů, specializovaných učebnic, multimediálních pomůcek a na pořízení exteriérových pomůcek investičního charakteru.</p> <p>6. 1. D - Interpretace přírodního dědictví.</p> <p>Pozn.: Podpora aktivit, činností souvisejících s efektivní interpretací</p>

¹¹ Zde může být překryv v OP ŽP, ale jen ve výjimečných případech (návštěvnická a informační infrastruktura v ZCHÚ).

přírodního dědictví a tvorbu informačních nástrojů v oblasti ochrany přírody (VCHÚ, ZCHÚ, Natura 2000, Biosférické rezervace UNESCO, národní geoparky, VKP, apod.).

6. 1. E - Motivační soutěže a ocenění.

Pozn: Podpora aktivit zaměřených na zvyšování povědomí o stavu životního prostředí v ČR, ochraně přírody, orgánech ochrany přírody. Dále se jedná o motivační aktivity směřující ke zvýšení aktivity cílových skupiny ve prospěch životního prostředí.

6. 1. F - Národní síť EVVO – podpora denních a pobytových výukových programů a školení.

Pozn.: Podpora bude zaměřena na krajskou úroveň, kde bude vybrán vždy jeden subjekt (administrátor), který bude zajišťovat koordinaci a evaluaci výukových programů a dalších vzdělávacích akcí subjektů EVVO v rámci kraje.

6. 1. G - Tématicky zaměřená osvěta, kampaně v oblasti životního prostředí, zlepšování přístupu k informacím o životním prostředí.

Pozn.: Podpora zaměřená na zvyšování informovanosti obyvatel, např. v oblasti prevence vzniku odpadů a znečišťování životního prostředí (konkrétních složek) i na informovanost vedoucí k úspoře přírodních zdrojů. Půjde například, nikoliv výlučně, o projekty na propagaci znovuvyužívání výrobků na konci životnosti (šatstvo...), recyklace, ale i o osvětové a informační projekty týkající se čistoty a úspory vody, znečišťování vzduchu, projekty informující o přírodě a její ochraně, životním prostředí ve městech, čisté mobility, MA21 atp.

6. 1. H - Osvětové projekty z oblasti čisté mobility

Pozn. Cílem je podpora projektů směřujících ke zvýšení povědomí o problémech zejména městské mobility a možnostech jejich řešení, které povedou ve svém důsledku ke zlepšení ovzduší a kvality života zejména ve městech. Současně cílem je vzdělávání a osvěta úředníků a hasičů v oblasti čisté mobility, zejména v oblasti aktuální legislativy a možnosti využití zelených veřejných zakázek.

Podoblast 2: Environmentální poradenství

Cíle:	Cílem podoblasti je poskytnout široké veřejnosti přístup k informacím o životním prostředí prostřednictvím odborné služby ekoporaden. Environmentální poradenství (EP) je soubor služeb, které pomáhají občanům i specifickým cílovým skupinám při řešení konkrétních otázek a životních
-------	--

	<p>situací souvisejících s životním prostředím. EP je založeno na přímé komunikaci s klientem a na nabídce objektivních expertních rad, které pomohou při řešení klientova dotazu či situace.</p>
Indikátory:	<p><i>Kvalita a dostupnost poradenských služeb (osobních i distančních).</i></p> <p><i>Množství a spokojenost klientů.</i></p> <p><i>Povědomí veřejnosti o existenci a službách ekoporaden a ekoporadenských služeb.</i></p> <p><i>Množství témat a specificky zaměřených skupin (uživatelů, poradců).</i></p> <p><i>Zvyšování kvalifikace poradců.</i></p>
Podporované aktivity:	<p>6. 2. A - Podpora environmentálního poradenství dostupného široké veřejnosti v jednotlivých eko-poradnách a na webových portálech.</p> <p>Pozn.: Podpora je zaměřená na základní (nespecializované) poradenské služby v oblasti životního prostředí (poskytované „zdarma“) a další formy tzv. Distančního environmentálního poradenství poskytovaného prostřednictvím specializovaných portálů, aplikací, nových médií a obecně nástrojů využívajících moderní informační technologie.</p> <p>6. 2. B - Koordinační, metodické a vzdělávací činnosti pro poradny a poradce.</p>

Podoblast 3: Dobrovolné nástroje	
Environmentální a regionální značení	
Cíle:	Cílem podoblasti v této části je zvýšení environmentálně přátelských preferencí nakupujících formou podpory environmentálního značení.
Indikátory:	<p><i>Zvýšení znalosti značení u široké veřejnosti (hodnocení).</i></p> <p><i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků s tímto značením (hodnocení).</i></p> <p><i>Počty výrobků a služeb (počet).</i></p> <p><i>Zvýšení znalostí o značení v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>6. 3. A - Osvěta v oblasti environmentálního a regionálního značení.</p> <p>6. 3. B - Podpora získání environmentální nebo regionální značky pro malé a střední podniky.</p> <p>6. 3. C - Podpora metodického vedení, koordinační aktivity, vzdělávání.</p>
Podpora systémů environmentálního management	
Cíle:	Cílem podoblasti je v této části podpora environmentálně zodpovědného chování firem a dalších subjektů (např. měst) a to podporou certifikace EMS.
Indikátory:	<p><i>Zvýšení znalosti EMS u široké i odborné veřejnosti (hodnocení).</i></p> <p><i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků a služeb od firem s touto certifikací (hodnocení).</i></p> <p><i>Počty udělených certifikátů (počet).</i></p> <p><i>Zvýšení znalostí o značení v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>6. 3. D - Podpora získání certifikátu EMS pro malé a střední podniky, případně veřejnou správu.</p> <p>6. 3. E - Osvěta v oblasti certifikace EMS.</p> <p>6. 3. F - Podpora metodického vedení, koordinačních aktivity, vzdělávání.</p>
Preventivní a inovativní programy ve firmách (CP, LCA, zásady správné zemědělské praxe, zavádění nejlepších dostupných technik – BAT, ověřování environmentálních technologií atp.)	
Cíle:	Cílem podoblasti je v této části podpora environmentálně zodpovědného chování firem a to podporou preventivních a inovativních programů ve

	firmách a podpora zavádění inovativních postupů a technologií.
Indikátory:	<p><i>Zvýšení znalosti značení u široké i odborné veřejnosti (hodnocení).</i></p> <p><i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků a služeb od firem s těmito programy (hodnocení).</i></p> <p><i>Počty realizovaných a dokončených programů (počet).</i></p> <p><i>Měřitelné (vypočítelné) snížení dopadů na životní prostředí (počet).</i></p> <p><i>Zvýšení znalostí o programech v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení).</i></p> <p><i>Snížení čerpání / využívání primárních přírodních zdrojů (hodnocení).</i></p> <p><i>Podíl druhotných surovin na celkové spotřebě zdrojů (počet).</i></p>
Podporované aktivity:	<p>6. 3. G - Osvěta v oblasti preventivních a inovativních programů.</p> <p>Pozn. Zahrnuje kampaně, osvětové akce, propagaci, včetně prezentace příkladů dobré praxe, přenos znalostí ze zahraničí (např. v oblasti inovativních technologií výroby pokročilých biopaliv).</p> <p>6. 3. H - Podpora metodického vedení, koordinačních aktivit, vzdělávání.</p> <p>6. 4. CH - Pilotní projekty v průmyslových provozech zaměřené na inovativní technologie výroby pokročilých biopaliv</p>

Přehled zkratk

BAT	Nejlepší dostupná technologie
BSK	Biochemická spotřeba kyslíku
CNG	Stlačený zemní plyn
CO ₂	oxid uhličitý
CP	Čistší produkce
dB	decibel
EMS	Systém environmentálního managementu
EP	Environmentální poradenství
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
Ha	hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
Kg	kilogram
Km	kilometr
Ks	kusy
kW	kiloWatt
LCA	Posuzování životního cyklu
m ²	metr čtvereční
m ³	metr krychlový
MA 21	místní Agenda 21
MHD	Městská hromadná doprava
MŽP	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NEZ	Nízkoemisní zóna
NOX	Oxidy dusíku
NPŽP	Národní program Životní prostředí
NZÚ	Nová Zelená úsporám
OPD	Operační program Doprava
OPPIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OPVZ	Ochranné pásmo vodního zdroje
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PM _{2,5}	Frakce prachových částic menších než 2,5 μm
PM ₁₀	Frakce prachových částic menších než 10 μm
POPFK	Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
POPs	Perzistentní organická látka
PPK	Program péče o krajinu
PPP MZe	Program protipovodňové prevence Ministerstva zemědělství
SEZ	Stará ekologická zátěž
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky

SO _x	Oxidy síry
st C	Snížení tepelných rozdílů mezi zastavěným územím sídla a jeho okolím
t	tuna
tbd	To Be Determined - Používá se pro rozpracované dokumenty na kapitoly nebo části, které v dané fázi nejsou zpracovány např. z důvodu chybějících podkladů.
VOC	Těkavé organické sloučeniny
VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.
ZCHÚ	Zvláště chráněná území

Přehled právních předpisů a koncepčních a strategických dokumentů - východiska

- Aarhuská úmluva - Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí
- Energetický náliček EU 2020
- Evropská inovativní spolupráce - Smart Cities and Communities
- Grantové řízení pro nevládní a neziskové organizace MŽP
- Integrovaný regionální operační program (IROP)
- Memorandum o spolupráci mezi MŽP a MMR
- Meziresortní dohoda o spolupráci v EVVO mezi MŠMT a MŽP (27. 4. 2007)
- Montrealský protokol o látkách poškozujících ozonovou vrstvu Země
- Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb
- Národní program označování výrobků ochrannou známkou Ekologicky šetrný výrobek
- Nařízení ES č 1005/2009 o regulovaných látkách
- Norské fondy
- Nová zelená úsporám (NZÚ)
- Operační program Doprava (OPD)
- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK)
- Operační program Životní prostředí ČR (OPŽP)
- Podpora obnovy přírodních funkcí krajiny (POPFK)
- Program péče o krajinu (PPK)
- Program protipovodňové prevence Ministerstva zemědělství (PPP MZe)
- Programy Ministerstva zemědělství ČR
- Rámcová směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu
- Realizační plán Rozvojového programu environmentálního poradenství v ČR na roky 2010-2013
- Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích
- Státní politika životního prostředí 2012 – 2020 (SPŽP)
- Státní program EVVO v ČR (SP EVVO)
- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Strategie biologické rozmanitosti ČR
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)
- Tisková zpráva 3036. Rady ministrů ŽP ze dne 14.1.2010

- Úmluva o biologické rozmanitosti z Nagoji
- Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Národní program Životní prostředí

1. Voda

2. Ovzduší

3. Odpady, staré zátěže, envi. rizika

4. Příroda a krajina

5. Životní prostředí v městech a obcích

6. Environmentální prevence

1.1 Čistota povrchových i podzemních vod

2.1 Emise ze stacionárních zdrojů

3.1 Předcházení vzniku odpadů, včetně plánování, koncepcí a analýz

4.1 Zvláště chráněná území

5.1 Implementace systémových nástrojů

6.1 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

1.2 Preventivní opatření a nápravy škod

2.2 Ochrana ozonové vrstvy

3.2 Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie

4.2 Území bez zvláštní ochrany – volná krajina

5.2 Udržitelná městská doprava a mobilita

6.3 Environmentální poradenství

2.3 Inovativní nízkoemisní technologie v dopravě

3.3 Odstranění a rekultivace nepovolených „černých“ skládek a řešení starých ekologických zátěží

5.3 Podpora energetické efektivity a snížení světelného znečištění

6.3 Dobrovolné nástroje

5.4 Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích